

informacje

NSZZ **SOLIDARNOŚĆ** nr zjazdowy 4

— WROCŁAW — POLITECHNIKA —

TELEKSEM

Z

8.09.81 GDAŃSKA

Popołudniowa sesja czwartego dnia obrad.

Przed rozpoczęciem właściwych obrad rzecznik prasowy Zjazdu J. Onyszkiewicz przekazał delegatom informacje, o tym, w jaki sposób gdańskie obrady odbijają się w zagranicznej prasie. Prasa radziecka nie pisze na temat Zjazdu nic, rzekomo zaś informuje o manewrach. Dzienniki bułgarskie podają zaś że delegaci muszą przedstawiać teksty swoich wystąpień odpowiednim komisjom do zatwierdzeń.

"Le Monde" "Charakteryzując sytuację w kraju, stwierdza, że "Solidarność" wchodzi w rok wojny, partia straciła monopol polityczny, władza próbuje narzucić "Solidarności" próbę sił.

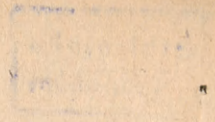
Konferencja prasowa

Nabierającemu rozpędu Zjazdowi towarzyszy wzrost aktywności dziennikarzy na konferencjach prasowych, może jeszcze nie gorących, ale coraz cieplejszych. Interesująco ujawnia się różnica postaw między prasą związkową a partyjną, której przedstawiciele aktywnie w nich uczestniczą. Dziennikarze z Trybuny Ludu zapytał na przykład, na jakiej zasadzie przyjmuje się założenie, że w krajach socjalistycznych Związki Zawodowe nie są niezależne, nie wiadomo, czy dotarła do nich analogia z... Na konferencję J. Onyszkiewicz zaprosił A. Małachowskiego, twórcę idei uchwały o funduszu inwalidzkim oraz Kocjana, wiceprzewodniczącego prezydium Zjazdu. Wyrażono między innymi przekonania że zjazd jest bardziej zdyscyplinowany niż można by tego oczekiwać. Większość pytań dotyczyła szczegółowych problemów statutowych, przy czym koncentrowano się wokół struktury i działania władz. Poruszono także problemy prasy i informacji związkowej oraz polityki zagranicznej związku. W tym miejscu pojawiły się wątpliwości czy polityka tak nie jest sprzeczna z zasadami polityki zagranicznej PRL. Oczywiście także sprawa uchwały dotyczącej samorządów pracowniczych określona przez J. Onyszkiewicza jako najważniejszy obecnie nurt Zjazdu była tematem wnikliwych pytań dziennikarzy. Nie obeszło się bez pytania o to, skąd TASS bierze informacje o tym, że 89 procent delegatów to etatowi pracownicy "Solidarności" a KOR ma wśród delegatów 120 zwolenników.

229.538

Dzień czwarty, sesja popołudniowa, część druga obrad. Obrady wznowiono o godz. 20.15. Komisja uchwał i wniosków wniosła o głosowanie nast. projekty uchwał:

- odnośnie "sprawy bydgoskiej" - projekt zawierał rozwiązania ariantowe, m.in. kwestie sporna było wyrażenie votum nieufności ala prokuratora generalnego PRL L. Czubińskiego, po ich rozpatrzeniu uchwała została przyjęta większością głosów/.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

1770

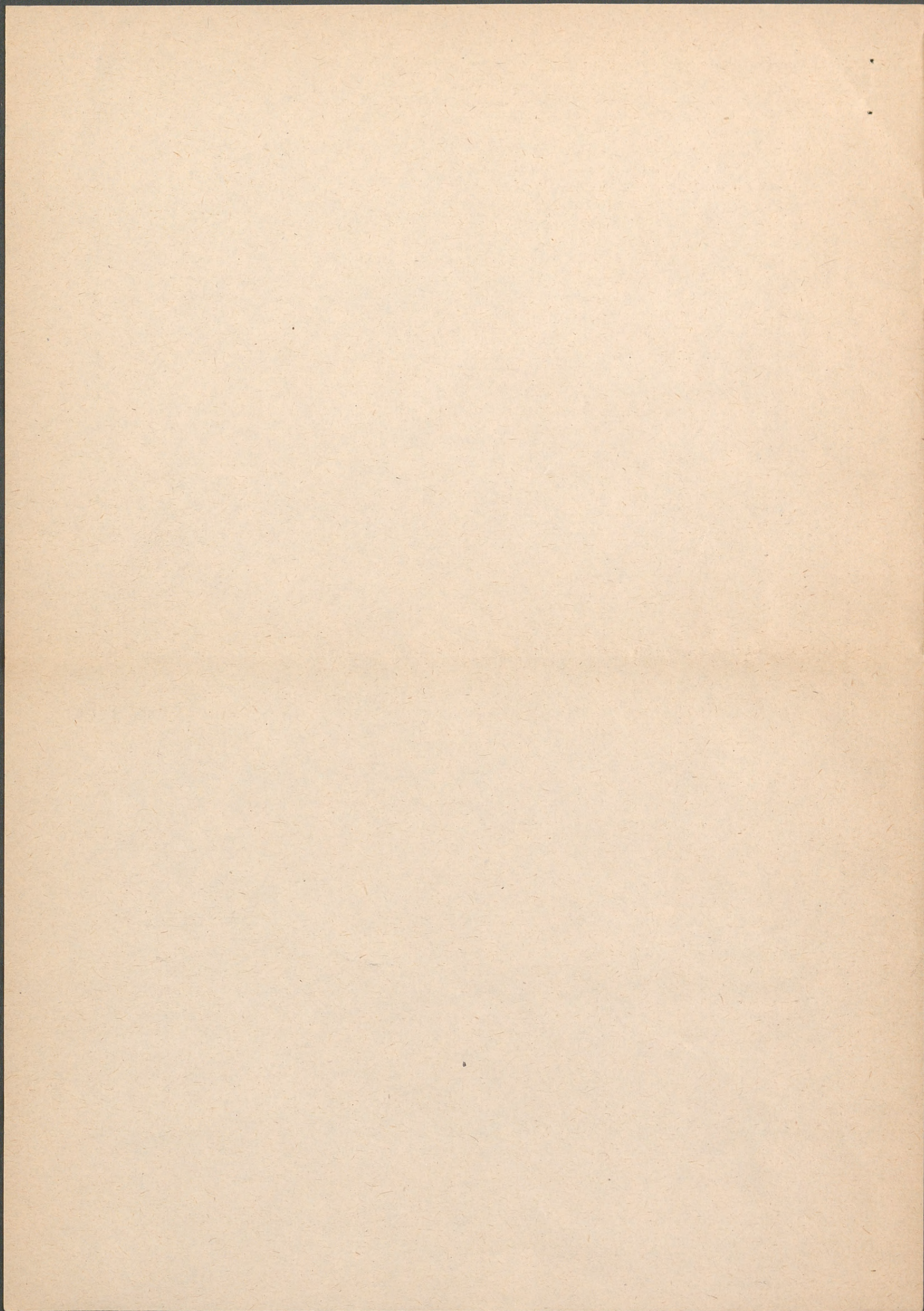
1770

- w sprawie też programowych, określonych jako próba zwrócenia uwagi na najważniejsze sprawy, jakimi powinien zająć się Związek. Zdecydowano odesłać projekt do dalszej redakcji.
- dot. nauczania historii, języka polskiego i nauk społecznych /przyjęty większością głosów/.
- poprawka do uchwały o współpracy ze związkami twórczymi i propozycja dopisania niezależnego zrzeszenia studentów /pierwsze czytanie/
- w sprawie listy zaproszeń na drugą turę Zjazdu /deszczano do powtórnego uzupełnienia/.
- w sprawie wystosowania listu do Stefana Bratkowskiego /przedstawiono wariantowe rozwiązania dot. adresata listu: S. Bratkowski, Zarząd Główny SDF, całe Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich - z uwagi na kontrolę głosowanie odłożono/.
- w sprawie zobowiązania władz związku do dostarczenia legitymacji związkowych do dnia 31.12.81 /projekt odesłano do Komisji Uchwał i Wniosków/.

Następnie kontynuowano dyskusję programową. Głosu udzielono delegatom występującym w imieniu regionów. Jako pierwszy głos zabrał przedstawiciel regionu warszawsko-mazurskiego Mirosław Krupiński. Podkreślił on konieczność ustalenia w najbliższym czasie taktyki i strategii związku uwzględniających cztery warianty rozwoju sytuacji: sytuacja aktualna, porozumienie i współpraca z władzami, jednostkowe konflikty i konfrontacje. Należy ustalić tryb postępowania w sytuacjach konfliktowych, zwiększyć operatywność związku, uporządkować formy protestu. Regiony winny zostać zobowiązane do złożenia szczegółowych raportów o stanie gospodarczym, prawnym i społecznym regionów.

Przemawiający w imieniu regionu mazowsze Wiktor Kulewski stwierdził, iż w obecnej sytuacji związek nie może sobie pozwolić na luksus ograniczenia się do spraw pracowniczych. Działalność związku powinna rozwijać się na następujących płaszczyznach: ochrona praw pracowniczych, ochrona podstaw istnienia związku, ochrona pracodawcy przed "samobójczym działaniem". Sprawy oświaty i wychowania muszą stać się sprawami całego związku, wprowadzić należy system oświaty związkowej, konkurencyjnej dla oświaty publicznej. W życiu publicznym musi dominować prawda. Roman Tabiz /Pobrzeże/ stwierdził, iż Związek nasz nie powstał po to, by sięgać po władzę lub władzę zastępować, ale by bronić klasę robotniczą przed wyzyskiem ekonomicznym i moralnym. Mówiąc o programie związku podkreślił dwie sprawy: kształtowanie świadomości członków związku i ochronę ich bytu materialnego oraz pozamaterialnej sfery życia, w tym walkę z przejawami patologii społecznej.

Grzegorz Palka /Ziemia Łódzka/ dokonując analizy aktualnej sytuacji w kraju z zaważył, że po kilku zderzeniach z władzą ukazała się granica odnowy. Wiadomo już jakie rzeczy za tą granicą leżą i sięgnięcie po nie prowadzić musi do totalnej konfrontacji /np. sprawa nowych wyborów/. Z drugiej strony rozwój kryzysu, który nadal się potęguje i którego końca nie widać także wyznacza horyzont czasowy konfrontacji do której musi dojść o ile nie podejmiemy czynnej ingerencji w życie gospodarcze. Jednakże, jeśli działania te mają być realne, a nie tylko propagandowe, to należy zdać sobie sprawę z tego, że wybieramy drogę konfrontacji w najszerzym tego słowa znaczeniu. Mówca dodał jednak, iż jasne i otwarte podjęcie problemów gospodarczych z jednej strony, a twarde stwierdzenie, iż będziemy bronić suwerenności naszego kraju - z drugiej, może wpłynąć na tych, którzy ewentualnie decyzyje o konfrontacji będą podejmować. Kończąc swe wystąpienie G. Palka stwierdził, że wielkim niebezpieczeństwem dla Związku jeśli chodzi o konstruowanie programu jest mówienie o pięknych, wielkich ideach przy pomijaniu sprawy środków jakimi będzie się je realizować, może bowiem to doprowadzić do jakości poczynąń związku. Eligiusz "Kaszkowski" /Piła- "Solidarność" działała do tej pory jako grupa nacisku, stąd realizowano program defensywny. Teraz czas na program ataku - stwierdził delegat z Piły. Stąd też min. "Solidarność" winna inicjować działalność różnych ugrupowań walczących na rzecz demokratyzacji w kraju, powinna też pozyskiwać sobie zwolenników

wśród ludzi zagubionych i niezdecydowanych. Mówiąc o działaniach jakie związek powinien podjąć już dziś, mówca wskazał na konieczność: uczy-nienie z partyjno-rządowych środków razem środki społecznego komuniko-wania się, zbudowania sprawnego systemu informacji dla związku i jego otoczenia, "stworzenia zamkniętego systemu tv na potrzeby "Solidar-ności", rozliczenia "brzydkiej siostry" - ORZZ. Uregulowania działal-ności finansowej związku, statutowego rozwiązania sprawy funkcji sekcji branżowych i zawodowych oraz inicjowania układów zbiorowych pracy. Mówiąc z kolei o celach delekosiecznych E. Naszkowski wymienił m.in. konieczność: zbudowania mechanizmów zabezpieczających przed pograża-niem się w kryzysy, uzyskania inicjatywy ustawodawczej, przeniesienia roli mocodawcy z państwa na samorządy, umożliwiania inwalidom pełnej działalności produkcyjnej i uregulowania sprawy społecznej inspekcji pracy.

Na tym zakończono czwarty dzień obrad /godz. 22.00/

Uchwała 20/81

Nasz "związek walczy o pełną realizację punktu z porozumienia gdańskiego: dostęp do środków komunikowania społecznego jest nie-zbędny sposobem porozumienia się władz związku o ogółem członków, a tym samym warunki m funkcjonowania związku, fakt ten uzasadnia użyci najskuteczniejszych form nacisku w tej sprawie.

Członkowie "Solidarności" w Komitecie do spraw radia i tele-wizji oraz p.p. "stacje radiowe i telewizyjne" są gotowi poprzeż staranie KKP o dostęp związku do środków komunikowania społecznego stosując akcję protestacyjną. Dlatego rząd podjął uchwałę nr 185/81. Grozi ona ciężkimi represjami uczestnikom akcji protestacyjnej w radio i telewizji. Uchwała ta jest sprzeczna z uzgodnionymi częściami projektu ustawy o związkach zawodowych i narusza porozumienie warszaw-skie, które zobowiązuje strony do przestrzegania tych uzgodnień.

I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ "Solidarność" wzywa rząd do roz-ważenia sprawy i odwołanie uchwały nr 185/81.

Jednocześnie Zjazd wzywa rząd do dalszych rozmów na temat rea-lizacji punktu 3 porozumienia gdańskiego i prowadzenia ich z troską o pokój społeczny, tak ważny w warunkach napięcia spowodowanego ban-kructwem polityki gospodarczej.

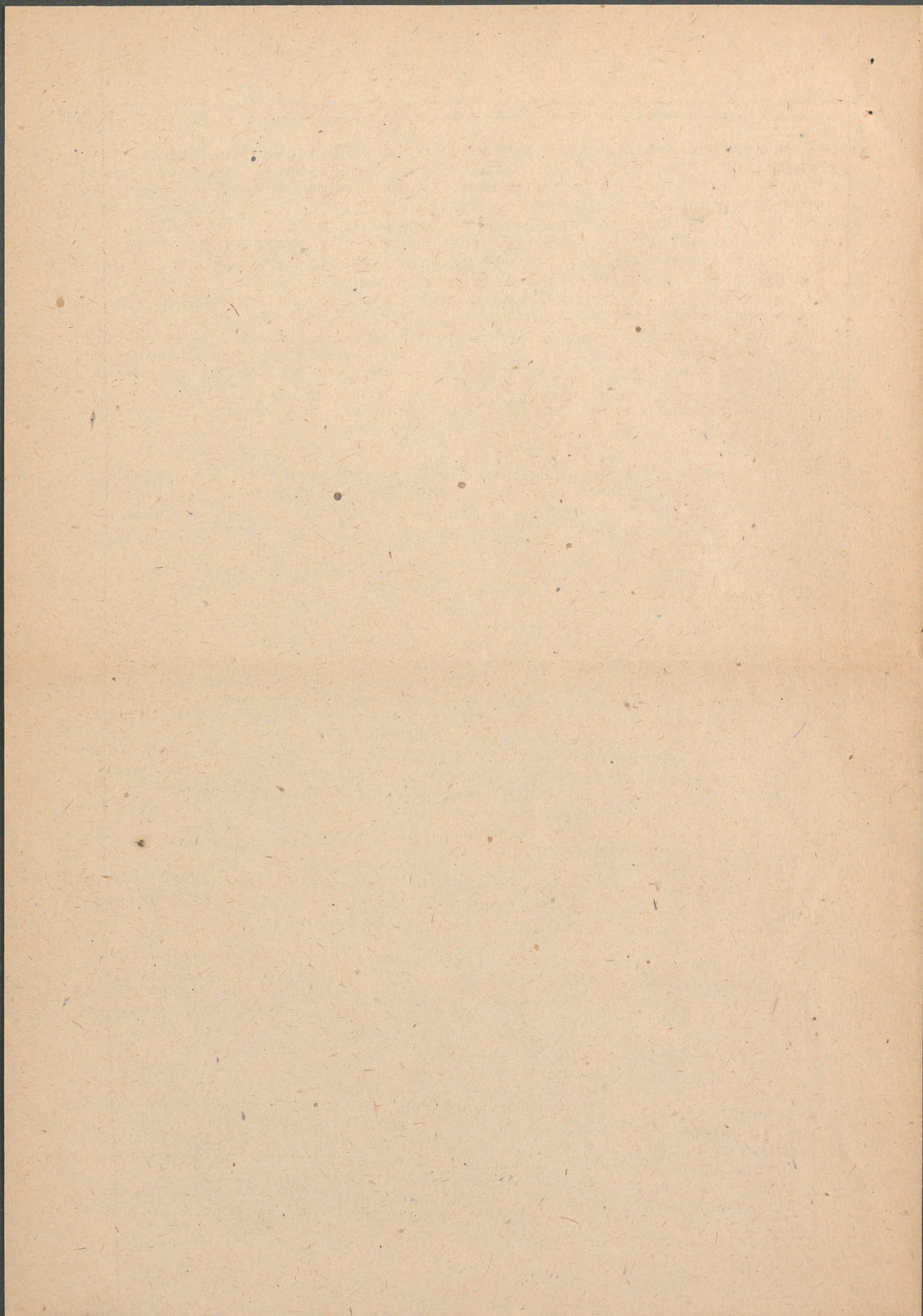
22/81 list do polonii całego świata

Pierwszy Zjazd Delegatów NSZZ "Solidarność" obradujący w Gdańsku mający na względzie prawo wszystkich polaków, bez względu na ich miej-sce zamieszkania, do związku z ojczyzn - kieruje do polaków całego świata następujące posłanie:

Ojczyzna nasza przeżywa wielkie chwile, ważą się losy naszego narodu, tu, nad Wisłą rodzi się nowa polska, której fundamentem jest społeczne i narodowe braterstwo. Zrodzona z woli całego narodu "Solidar-ność" jest nie tylko związkiem zawodowym ludzi pracy, lecz jest je-dnocześnie obywatelskim ruchem społecznym ludzi świadomych swych praw, jak również obowiązków wobec ojczyzny i jej niepodległości.

Od chwili powstania naszego związku doświadczaliśmy poparcia i pomocy polaków rozproszonych po całym świecie. Jest to powodem na-szej dumy. Wiemy, że nie tylko przechowywaliście skarb polskiej mowy, lecz wydaliście z siebie nowe skarby literatury, kultury i nauki. Jest to nasz wspólny dorobek, gdyż kultura polska jest niepodzielna. W wielu częściach świata pokolenia polaków zdobywają sobie szacunek i uznanie za wkład w rozwój krajów swego zamieszkania.

Pamiętajcie, że łączy nas historia, kultura i tradycja narodowa. Łączy nas też w sposób szczególnie żywy symbol jedności polaków - wiel-ki apostoł miłości i prawdy - nasz brat Jan Paweł II.

Nie z naszej winy próbowano wiele z nas wymazać z narodowej pamięci. D-15 w imię prawdy i prawidłowości najwyższe zgromadzenie NSZZ "Solidarność" pochyla swoje sztandary nad grobami polskich żołnierzy, rozszanymi po całym świecie. oddajemy też hołd tym wszystkim, którzy w imię miłości ojczyzny prowadzili i prowadzą działalność na rzecz sprawy polskiej. W szczególności pragniemy, aby te słowa dotarły do tych wszystkich, które za swoją patriotyczną działalność skazywani byli w kraju na zapomnienie. Naszą panię i szczególnie serdeczne uczucia kierujemy do tych Polaków, którzy do dziś nie mogą znaleźć oparcia w zadanej organizacji polonijnej, którym do dziś odmawia się prawa do własnego języka, kultury, historii i obywatelstwa. Będziemy przypominać światu o waszym prawie do tworzenia własnych organizacji kulturalnych i społecznych, do szkoły polskiej. Uznajemy stworzone przez was struktury organizacyjne, które służą wszystkim wam przyświeca ta sama idea szczęśliwa i spokojna polska, przyjmijcie nasze najserdeczniejsze podziękowania i zapewnienia, że nie zboczymy z obranej drogi.

Gdańsk dnia 8.09.1981 r.

Zjazd delegatów.

9.09.81

Piąty dzień obrad - sesja przedpołudniowa.

Obrady rozpoczęto o godz. 9,17.

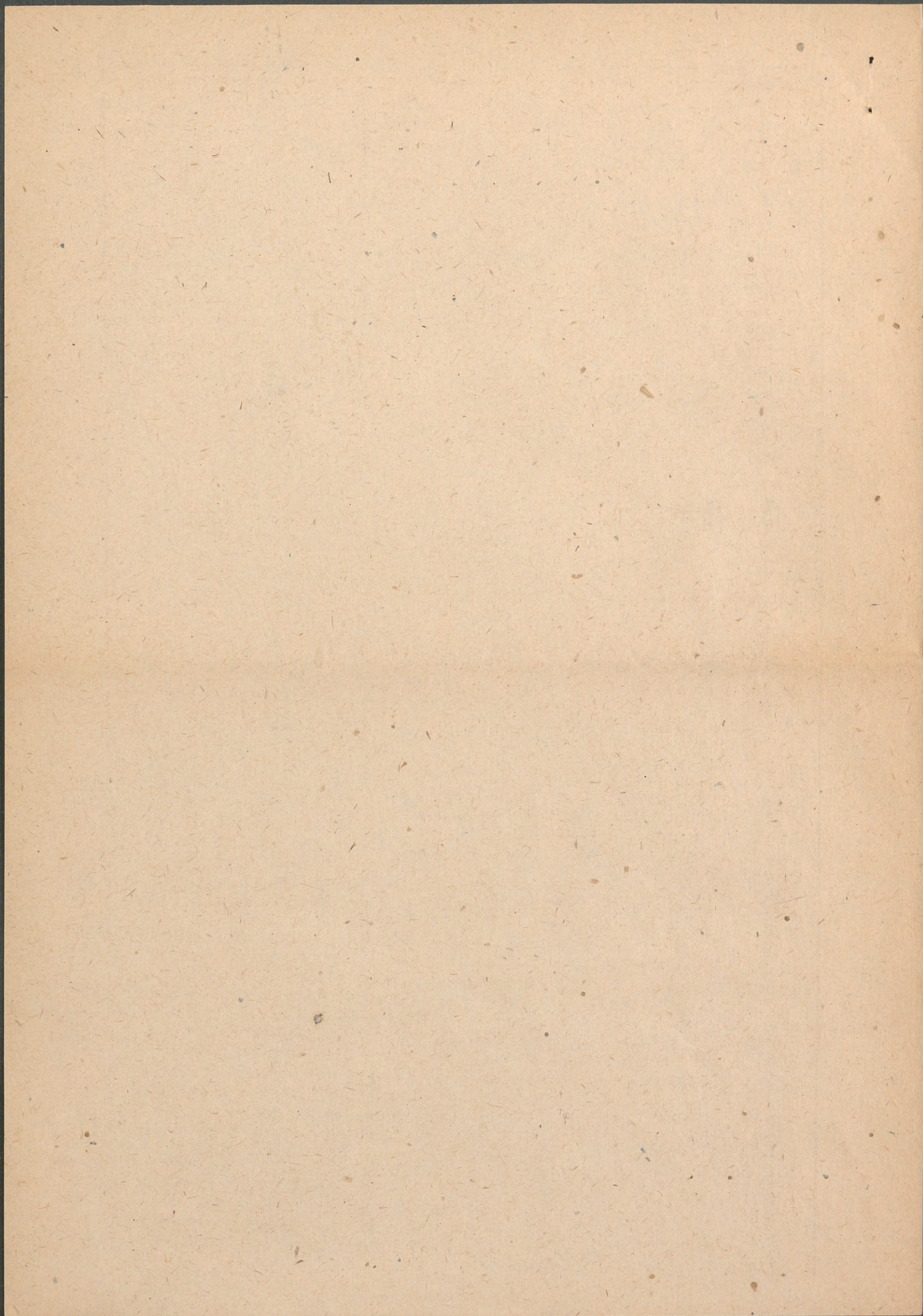
Większością głosów przegłosowano wniosek o niewprowadzanie zmian do paragrafu pierwszego statutu zawierającego załącznik o deklaracji politycznej Związku. W sprawie tej ostro zaprotestował L. Sobieszek z Gdańska, mówiąc o manipulacji i stawiając wniosek o ponowne rozpatrzenie tej sprawy. Wymaga to postawienia wniosku formalnego i, jako że Sobieszek domagał się głosowania tajnego zgody 10 procent obecnych na sali. Sprawa jest w toku.

P. Michalak /Pobrzeże/ w imieniu komisji statutowej przedstawił poprawki proponowane przez komisję do, w pierwszej kolejności rozdz. 1 a w następnej drugiego i trzeciego. Po głosowaniu przyjęto rozdział pierwszy w następującym brzmieniu: paragraf 1 bez zmian /choć może być powtórne głosowanie, jeśli L. Sobieszek zbierze 10% głosów. Paragraf 2 w brzmieniu: terenem działania Związku jest obszar Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Nie ogranicza się działalności Związku w zagranicznych jednostkach organizacyjnych zakładu pracy, mających swoją siedzibę w kraju. Paragraf trzeci w brzmieniu: siedzibą władz ogólnozwiązkowych jest Gdańsk. /sa to informacje nieoficjalne, nie potwierdzone oficjalnym dokumentem/.

Już od wczoraj działa na sali ekipa telewizyjna "Solidarności" pracując ze sprzętem przysłanym z Austrii. "Solidarność" będzie więc posiadała własny filmowy materiał archiwalny ze Zjazdu.

Prasa na Zjeździe:

Zjazd obsługiwany jest przez 275 wysłanników pracy zagranicznej /134 ekipy/, 221 osób z kraju /140 redakcji/, 198 dziennikarzy prasy związkowej. Swoich korespondentów wysyłały między innymi takie znane gazety jak: "Daily telegraph", "Finacial Times", "Le Figaro", "Le monde", "New York Times", "Observer", "Stern", "Svenaka Dagbladet", "Time", "The Times", "Washington Post", "Frankfurter Allegemeine Zeitung", "Corriere della Sera", "New sweek". Wśród dziennikarzy obecnych na Zjeździe jest również korespondent radzieckiej agencji TASS i dziennikarze "Rudego Prava" Jan Lipawski.

Piąty dzień obrad - sesja popołudniowa

O godz. 16.40 rozpoczęto popołudniową część obrad. S.Krukowski z Komisji Statutowej przedstawił listę wariantów poprawek do rozdziału czwartego statutu przygotowaną przez tę Komisję.

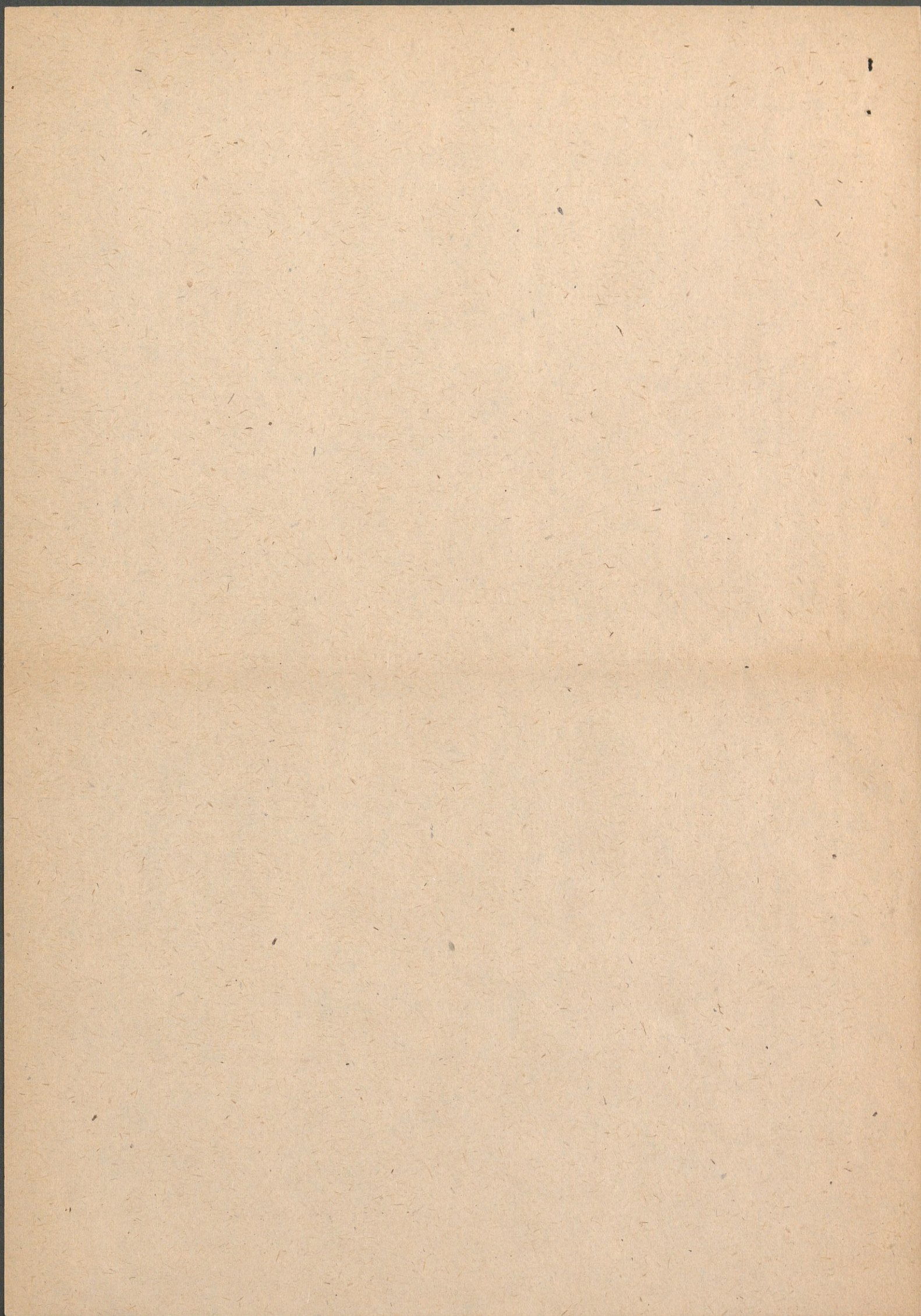
Następnie delegaci prezentowali swoje wnioski i uwagi na temat poprawek w tym rozdziale. Wypowiedziano się m.in. za wprowadzeniem do Statutu punktu dot. powołania komisji dla rozstrzygania sporów i badania zgodności działań poszczególnych ogniw związku ze statutem, za wyborem wszystkich władz związku przez Zjazd, za pozostawieniem dotychczasowej federacyjnej struktury władz związku.

Niektórzy z dyskutantów wypowiedzieli się za wyborem prezydium komisji krajowej przez tę Komisję, inni byli zdania, że wybór ten należy pozostawić delegatom zjazdu. Proponowano by Zjazd zbierał się dwukrotnie w czasie kadencji: na początku - w celu sprawozdawczo-wyborczo-programowym oraz w środku kadencji - w celu sprawozdawczo-programowym. Wypowiadano się także za i przeciw przyznaniu regionom prawa wyboru członków Krajowej Komisji, a także przeciw przedłużaniu kadencji.

Po zamknięciu dyskusji przegłosowano uzupełnianie listy wariantów poprawek zgłoszonych do rozdziału czwartego statutu o niektóre warianty proponowane przez dyskutantów.

Następnie przystąpiono do głosowania wszystkich zgłoszonych wariantów w następujących punktach:

- 1/ Warianty powoływania Komisji Krajowej. W sześciu podanych wariantach odrzucono na wstępie ostatni - przewidujący pozostawienie tego punktu bez zmian. Wśród pozostałych najwięcej uznania zyskał wariant pierwszy /259 głosów/ zakładający, iż w skład Komisji Krajowej wejdą: przewodniczący regionów, osoby wybrane przez Zjazd spośród delegatów, przy czym każdy region ma z góry ustaloną liczbę miejsc w komisji oraz wariant czwarty /257 głosów/, w ujęciu którego Komisję Krajową oprócz przewodniczącego zarządów regionów tworzą osoby wybrane przez walne zebrania delegatów w regionach spośród delegatów regionu na Zjazd, odrzucone natomiast warianty: drugi - KK wybiera w całości Zjazd spośród delegatów, każdy region ma z góry ustaloną liczbę miejsc w Komisji /107 głosów/, trzeci - KK wybiera w całości Zjazd spośród delegatów /38 głosów/ oraz piąty - KK wybierają walne zebrania delegatów regionów spośród delegatów na Zjazd /74 głosy/. Odrzucono więc warianty skrajne przyznające wyłączność wyborów Komisji Krajowej bądź zjazdowi bądź walnym zebraniom w regionach, a pozostawione dwa warianty, które zapewniają uczestnictwo w KK przewodniczącym regionów. Wariantów nie uzyskał wymaganej większości /I - 403, IV - 361/ - wobec tego zdecydowano przedstawić oba warianty do właściwego głosowania nad poprawkami.
- 2/ Powoływania prezydium Komisji Krajowej.
Spośród przedstawionych wariantów wybory prezydium:
 - a/ przez Zjazd
 - b/ przez Komisję Krajową,
 - c/ przez Komisję Krajową spośród kandydatów zgłoszonych przez przewodniczącego,
 - większością głosów wybrano wariant b /505 głosów/ w tym punkcie przegłosowano również uzupełnienie stwierdzające że członkiem prezydium Komisji Krajowej nie może być przewodniczący regionu /594 głosów - za, 100 przeciw/.
- 3/ Do ustalonego już trybu powoływania przewodniczącego Komisji Krajowej dodano uzupełniania mówiące o tym, że Zjazd Krajowy wybiera spośród delegatów również 2 zastępców przewodniczącego.

Piąty dzień obrad - Sesja wieczorna.

Obrady po przerwie rozpoczęto od przyjęcia ostatecznej wersji wariantów do głosowania dla rozdziału trzeciego statutu. Następnie odczytano telegramy gratulacyjne przesłane do Zjazdu. Poinformowano o istnieniu w Gdańsku Komitetu Obrony Praw Dziecka i wezwano do powoływania podobnych komitetów w innych regionach. Rozpoczęto dyskusję nad kolejnymi wariantami punktów statutu. W sprawie Komisji Rewizyjnej do dalszego głosowania przyjęto wariant, iż Komisja ta nadzoruje działalność finansową Krajowej Komisji i jej prezydium oraz bada zgodność działań tychże ze statutem i uchwałami Zjazdu. /To samo na innych szczeblach władzy/. Kolejno wstępnie zdecydowano, że Zjazd będzie miał w czasie kadencji dwie sesje zwyczajne, następnie, do ostatecznego głosowania przyjęto wariant, iż delegaci na WZD regionu wybierani są na całą kadencję, że sesje zwołuje zarząd także na wniosek Komisji Rewizyjnej, Komisji Zakładowych - 1/5 członków organizacji lub decyzja 1/5 delegatów/, pozostawiono też wersję statutową, że kadencja władz trwa dwa lata.

B. Gospodarek /Częstochowa/ odczytał proponowane zmiany do paragrafu piątego i szóstego. K. Dowgiałło /Gdańsk/ z Komisji Statutowej przedstawił w dalszej kolejności zmiany do rozdziałów siódmego i ósmego i dziewiątego. Następnie rozwinęła się dyskusja. M. Janas /Mazowsze/ będąc za niezależnością prasy uważa, że w tej chwili niewłaściwe jest wprowadzenie zdania, że prasa związkowa jest niezależna. Knap /Mazowsze/ zaś był przeciwko zakazywaniu przez wyższe władze Związkowe ogłaszania strajków przez same zakłady pracy. Seweryński /Mazowsze/ uważa, że należy dać do statutu uwagę iż majątek związku stanowią ruchomości, nieruchomości itp. Abgarowicz /Mazowsze/ był przeciwny umożliwianiu zawierania umów zbiorowych przez sekcje branżowe. Niezgodki /Mazowsze/ przypomniał iż w "Solidarności" działają agencje informacyjne i ten fakt należałoby uwzględnić w statucie. Kysiak /Śląsk Opolski/ wyraził sprzeciw, ustosunkowując się do poprawki określającej, że strajk ogłasza prezydium zarządu regionu. Prasa wg. niego winna być pluralistyczna, ale jednak zależna od związku. O prawie zakładów pracy do ogłaszania strajku mówił M. Ziąbo, K. Sokołowski podkreślił z naciskiem, że sekcje nie powinny mieć praw do ogłaszania strajku. Krasiński ponownie podjął temat zakazu należenia do kilku związków zawodowych. Rozpatrując go w kontekście problematyki tzw. chłopo-robotników. Karczewski wskazywał na potrzeby niezależności ośrodków prac społeczno-zawodowych i prasy.

Krawczyński w swej wypowiedzi powrócił do spraw członkostwa w "Solidarności chłopo-robotników", a także opowiedział się przeciwko wewnętrznej cenzurze w związku. Makowski zaproponował wpisanie do statutu, że związek posiada własną prasę, radio, tv i wydawnictwa. O godzinie 23.30 wyłoniono spośród delegatów kandydatów na członków Komisji Skrutacyjnej. do głosowania tajnych, w wyniku głosowania zaakceptowano 66 - osobowy skład Komisji. Po jej powołaniu przystąpiono do dalszej prezentacji propozycji zmian w statucie związku. Przedstawiciele Komisji Statutowej odczytali proponowane poprawki do rozdziału piątego. W międzyczasie na wniosek z sali podziękowano harcerzom za prace w dniu dzisiejszym i w dniach poprzednich.

Komunikat nr 1

1. Komisja Programowa, uzupełniona przez osoby wyłonione spośród zespołów tematycznych, powołanych w dniu dzisiejszym ukonstytuowała się ostatecznie w sposób następujący:

Przewodniczący - Bronisław Geremek /Region Mazowsze/
Sekretarz - Jerzy Milewski /Gdańsk/
Członkowie prezydium /koordynatorzy zespołów tematycznych/

